

Antipsychotica zijn gevaarlijk voor ouderen

Gepubliceerd: 10 april 2008 13:37 | Gewijzigd: 25 juli 2008 12:03

Door onze redactie wetenschap

Rotterdam, 10 april. Bejaarden die medicijnen tegen psychoses slikken, hebben meer kans om aan longontsteking te overlijden. Dat lot treft vooral dementerende bewoners van verpleegtehuizen, want zeker een derde van hen krijgt jaarlijks antipsychotica te slikken.

Van antipsychotica was al bekend dat ze de sterfte aan hart- en vaatziekten verhogen. In 2005 heeft de Amerikaanse medicijnenwaakhond – de Food and Drug Administration – gewaarschuwd voor de gevaren van antipsychotica bij ouderen.

Nu hebben onderzoekers van het UMC Utrecht, de Universiteit Utrecht en de Tergooiziekenhuizen in Hilversum aangetoond dat antipsychotica ook de sterfte aan longontstekingen verhogen. Zij correleerden het antipsychoticagebruik van bijna 23.000 65-plussers met de sterfte aan longontstekingen in die groep. Hun onderzoekverslag is gepubliceerd in het aprilnummer van het Journal of the America Geriatric Society.

„Antipsychotica worden massaal voorgeschreven, bij acute verwardheid en bij gedragsproblemen door dementie. Vooral tegen gedragsproblemen werken ze matig, maar zijn ze wel gevaarlijk.” Zegt geriater dr. Rob van Marum, verbonden aan het UMC Utrecht en werkgroep leider van het nu gepubliceerde onderzoek.

De sterfte aan longontsteking is 60 procent hoger bij oudere antipsychoticagebruikers. De sterftetekans is vooral verhoogd in de eerste weken na het begin van de medicatie.

Naar de oorzaak is het gissen. De mogelijkheid dat de oversterfte ontstond doordat de ouderen pas antipsychotica kregen als ze al heel ziek waren, is zo goed mogelijk uitgesloten. Bekend is dat de oude soorten antipsychotica, zoals het nog veelgebruikte en goedkope haloperidol, als bijwerking veel parkinsonachtige verschijnselen geven. Dan verslikken patiënten zich makkelijker. Daardoor kunnen er voedselresten in de longen komen die infecties veroorzaken. De sedatie, ook door de nieuwere middelen, kan ook tot verslikken leiden.

Van Marum: „We hebben opnieuw aangetoond dat de antipsychotica voor ouderen gevaarlijk middelen zijn. Maar ze worden nog steeds erg makkelijk voorgeschreven, terwijl ze bij gedragsproblemen nauwelijks werken. Van iedere tien tot twintig mensen die je behandelt doet één het er echt beter op. Ja, je sedeert de patiënten wel. Je creeert dus rust. Maar de bedoeling van een medicijn is dat de kwaliteit van leven van de gebruiker toeneemt. En op iedere tien tot twintig mensen die er door antipsychotica op vooruitgaan heb je één sterfgeval door de bijwerkingen.”

Gevraagd naar het alternatief, haalt Van Marum Brits onderzoek aan waarin het verpleeghuispersoneel werd getraind om beginnende onrust te herkennen en daar goed mee om te gaan. Van Marum: „Dan voorkom je vaak dat iemand ontspoot. Als dat gebeurt is de hele huiskamer in rep en roer en zijn kalmerende medicijnen dikwijls de enige uitkomst.”

In het Britse experiment halveerde het gebruik van antipsychotica. Van Marum: „In de nieuwe richtlijn over de behandeling van probleemgedrag dat de verpleeghuisartsen nu in ontwikkeling hebben, zijn de medicijnen veel minder snel toegestaan.”

Achtergrond

Columns

Lees alle columns die elke zaterdag in het Wetenschap & Onderwijskatern verschijnen.

Dr. Zeepaard

Over een olifant met een kunstbeen en vuurballen vangen in de woestijn.

Kleine wetenschap

Blauwvoetgent neemt seksabbatical voor blauwe voeten.

[advertentie]

